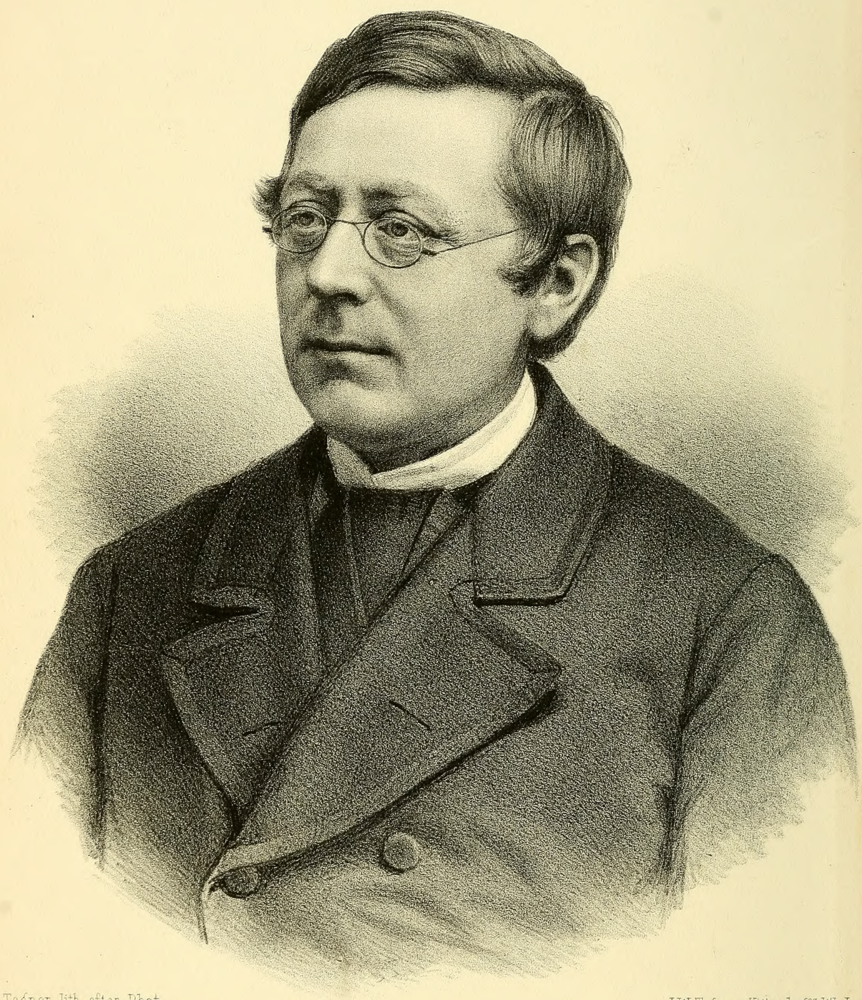

Otto Andreas Lowson Mørch 1878

(Sketch)

I.W. Tegner lith. efter Phot.

I.W. Tegner & Kittendorff's lith. Inst.

O. A. L. Mörch

f. d. 17 Mai 1828. d. 25 Januar 1878.

Konchyliologen

Otto Andreas Lowson Mørch.

En biografisk Skizze

af

Jonas Collin.

Med den Afdødes Portræt

og

en Fortegnelse over hans literære Arbeider.

Kjøbenhavn.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1878.

Otto Andreas Lowson Mørch fødtes d. 17de Mai 1828 i Lund i Skaane, hvor hans Fader, Otto Josias Nicolai Mørch (f. 17/7 1799 i Aalborg, d. 25/6 1842), dengang var Gartner ved Universitetets botaniske Have. Hans endnu levende Moder, Dorothea Juliane, f. Sjöbeck (f. 4/4 1805 i Lund), er af svensk Familie. Paa fædrene Side tilhører han en gammel dansk Slægt, hvis Stamtavle kan føres omtrent 300 Aar tilbage, i hvilken Tid hans Forfædre i lige Linie fra Fader til Søn have været Præster og — hvad der vel er et her i Landet næsten enestaaende Exempel — i 250 Aar Præster i et og samme Kald, nemlig Gjerding og Blenstrup i Hellum Herred, Aalborg Amt, Viborg Stift. Hans Farfader, Andreas Lowson Mørch, der var Sognepræst til Dronninglund i Vendsyssel († 1826), søgte forgjæves at formaae sin Søn til at gaae den geistlige Vei; hans Interesse for Botanikens Studium og særligt for Havedyrkningen var stærkere end Faderens Formaninger, og Slægtens Tradition var saaledes brudt.

Otto Mørch var kun knapt et Aar gammel, da hans Fader modtog Ansættelse som Gartner ved Kjøbenhavns Universitets botaniske Have og flyttede dertil med sin Familie. Det var derfor intet Under, at Mørch

i Et og Alt betragtede sig som dansk Mand, og hans Liv bærer mere end ét Vidnesbyrd om, at han følte sig bundet med langt stærkere Baand til sit Fædreland end til sit Fødeland. Fra sit syvende til sit niende Aar nød han privat Undervisning, og da det var Faderens Ønske, at han skulde gaae den studerende Vei, blev der allerede ved denne tidlige Skoleforberedelse lagt særlig Vægt paa Latinen. I 1837 blev han Discipel i Kjøbenhavns Borgerdydskole, og nogen Tid derefter kom han i Metropolitanskolen, hvorfra han udgik i 1843. Grunden til, at hans Skolegang da blev afbrudt, var nærmest hans Faders Død og de mindre gunstige økonomiske Forhold, under hvilke hans Moder derefter levede. Hans Undervisning blev imidlertid ikke afsluttet med hans Udgang af Skolen, men fortsattes ad privat Vei, og det er ikke usandsynligt, at det Maal, der oprindeligt var sat, at han skulde blive Student, vilde være blevet naaet, dersom ikke en Øiensygdom, af hvilken han allerede havde lidt under sin Skolegang, paany var brudt frem og havde standset ham i hans Undervisning. Den samme Øiensygdom fremkaldte senere en saa høi Grad af Nærsynethed hos ham, at han, efter i Aaret 1850 at være blevet udskrevet til Soldat, det følgende Aar blev kasseret af Militærtjenesten.

Allerede i sit ottende Aar viste han en stærkt udpræget Interesse for Naturvidenskaben, især for Zoologien, og hans Fader støttede efter Evne denne Tilbøielighed hos ham dels ved at tage ham med paa Schouws, Eschrichts og Forchhammers Forelæsninger, dels ved at sætte ham i Stand til at kjøbe Naturalier og naturvidenskabelige Bøger, saa at han allerede i en Alder af kun 11 Aar

havde tilveiebragt forholdsvis betydelige Samlinger af Skeletdele, Insekter, Mineralier og især af Konchylier. Studiet af disse sidste drog ham dog stærkere til sig end noget Andet, og fra Aaret 1844, da han blev Amanuensis hos Dr. Beck, der dengang var ansat ved Kong Christian den Ottendes partikulære Konchyliesamling, opoffrede han sig næsten udelukkende til dette Studium. I Beck fandt han en vistnok kundskabsrig og ikke ubegavet Lærer, der ogsaa paa sin Vis tog sig af ham og hans videnskabelige Uddannelse, men saavidt man kan dømme efter de forskjellige Optegnelser, som Mørch har efterladt sig fra denne Tid, fandt der aldrig nogen virkelig Tilslutning Sted mellem ham og Beck. For en Del hidrørte dette vistnok fra, at Mørch allerede som ganske ung var en indesluttet og i alt Fald tilsyneladende utilgængelig Natur, men væsenligst maa man dog vistnok udlede den mellem ham og Beck herskende Mangel paa Sympathi dels fra den Omstændighed, at Beck, der ikke var blind for Mørchs betydelige Evner og nok forudsaae, at han selv vilde blive fordunklet af sin Elev, ikke formaaede at bekæmpe sin Forfængelighed eller dog at skjule denne for Mørch, dels — og vel fornemmelig — i den gjennemgaaende Uoverensstemmelse mellem de to Mænds Charakter og Livsanskuelse.

Fra den Tid af, da Mørch stillede det konchyliologiske Studium som sin Livsopgave, udviklede han en ganske overordenlig Flid. Han anvendte saa godt som hele sin Fritid til at læse og for en stor Del afskrive saadanne malakozoologiske Værker, som vare for kostbare eller for sjeldne til at han havde Udsigt til selv at erhverve dem,

og som ikke fandtes i de offenlige Bibliotheker her i Kjøbenhavn. I dette Øiemed tilbragte han sine Aftentimer, ofte til langt ud paa Natten, især hos daværende Boghandler Holm, af hvis til sine Tider temmelig righoldige Boglager han i denne Periode gjorde en betydelig Mængde Excerpter. Forholdet mellem ham og Beck blev ikke bedre i Tidens Løb; snarere æggedes Mørch Dag for Dag mere til Modstand, dels ved Paavirkning udefra, dels fordi hans Mistænksomhed imod Beck antog større og større Dimensioner, efterhaanden som han selv udvikledes og erhvervede sig Kundskaber ved selvstændig Forskning. Da Professor Steenstrup, hvis Forelæsninger Mørch havde fulgt med den største Interesse, i Slutningen af Juni 1847 tilbød ham Arbeide ved Universitets-Museet, modtog han derfor Tilbudet med Glæde. Han siger selv i sine Dagbogs-Optegnelser, at han for længe siden vilde have forladt Beck, dersom Bøgerne, der fandtes paa Museet, ikke havde holdt ham tilbage, og at hvis d'Orbignys «*Voyage*» ikke havde været paa Classens Bibliothek, vilde han ikke have opgivet sin Stilling hos Beck, hvor han havde Adgang til Værket.

De Forventninger, som Mørch nærede med Hensyn til sin fremtidige Stilling ved Museet, bleve imidlertid skuffede i mere end én Henseende. Om Grunden hertil laa i, at han ikke fandt tilstrækkelig Støtte hos sine Foresatte, eller om den, hvad der vel ikke ganske lader sig benægte, i alt Fald for en Del maa søges i Eiendommeligheder i hans eget Væsen, skal ikke her gjøres til Gjenstand for Undersøgelse. Nok er det, at han gjennem hele sit Liv indtog en for en Mand med hans

Lærdom og videnskabelige Anseelse paafaldende underordnet og personligt afhængig Stilling, og at han først faa Aar før sin Død blev sat i Stand til med sine utroligt ringe Fordringer at føre et i pekuniær Henseende nogenlunde sorgfrit Liv.

Det Arbeide, der blev paalagt Mørch, delte sig fra først af mellem det Kgl. naturhistoriske Museums og Universitetsmuseets Konchyliesamlinger og gik hovedsagelig ud paa Sammenordningen af O. Fabricius's, O. F. Müllers og Spenglers Samlinger med Chr. VIII's Kabinet samt paa at bestemme de i Aarenes Løb ophobede og bl. a. paa Galathea-Expeditionen indsamlede Mollusker. Hans Hovedarbeide var dog den endelige Sammenordning af de to Museers Konchyliesamlinger, og han naaede netop inden sin Død at see dette Arbeide afsluttet. Ved Siden af denne Beskjæftigelse blev det i Aaret 1849 overdraget ham af Forchhammer at indordne Kridt- og Tertiærforsteningerne fra Chr. VIII's Samling og fra det Kgl. naturhistoriske Museum i Universitetets mineralogiske Museum, et Arbeide, der vedvarede indtil 1855, uden at dog Videnskaben har nydt nogen Gavn deraf. Adskillige Aar senere (1872) tilbød Prof. Johnstrup ham at behandle Konchylierne fra en Del af vore yngre hævede Lag og at bestemme og beskrive vore Tertiærforsteninger, de bornholmske Grønsandsforsteninger og de islandske Kragforsteninger, og uagtet disse Arbeider laa udenfor det Omraade, hvor han følte sig mest hjemme, lykkedes det ham dog at fuldføre og publicere i alt Fald de foreløbige Resultater af sine Undersøgelser. I 1877 overdrog Johnstrup ham endvidere Behandlingen af Faxekalkens Snegle

og Muslinger. Men hans Arbeidskraft var allerede stærkt svækket, og uagtet han følte den mest levende Interesse for dette Arbeide, naaede han dog ikke inden sin Død ud over de rent forberedende Undersøgelser.

Hvad der særligt satte Mørch i Stand til at overkomme det meget betydelige Arbeide, der var forbundet med de ham stillede Museumsopgaver, var, foruden hans store Flid, en beundringsværdig Hukommelse i Forening med et usædvanligt udviklet Blik for Formerne. Hans kritiske Evne i denne Retning var yderligere bleven skærpet ved Øvelsen dels i Hjemmet, dels paa adskillige Reiser, paa hvilke han gjennemgik flere af de vigtigste offenlige og private Samlinger i Udlandet, hvor hans Navn forud var vel kjendt. I en Alder af kun 21 Aar havde han nemlig allerede udgivet Kataloget over Kjerulfs Samling, ledsaget af Tavler med Afbildninger af nye Arter, og to Aar senere det bekjendte Katalog over Grev Yoldis Samling. Det var fornemmelig dette sidste, der, trods sin beskedne Fremtræden som et Auktionskatalog, henledede Udlandets Konchyliologers Opmærksomhed paa ham og lagde Grunden til hans Anseelse blandt dem, idet han igjennem dette Arbeide søgte at indføre rigtigere Principer for den konchyliologiske Nomenklatur og Systematik og, om end noget krast, at hævde de gamle, ofte tilsidesatte Love for den videnskabelige Prioritet.

Det kunde synes forunderligt, at Mørch, der for sit Arbeide modtog et saa ringe Vederlag, at han maatte iagttage den største Sparsommelighed i Hjemmet, var i Stand til at foretage saa hyppige Reiser, men Udgivterne til disse dækkedes fornemmelig af de Honorarer, han

erholdt af udenlandske Museer og Privatmænd, hvis Samlinger han ofte opfordredes til helt eller delvis at revidere eller ordne. Hans første Udflugt gjaldt Stockholm, hvor han i 1851 deltog i Naturforskermødet. I 1853 bereiste han Tydskland og gjorde sig navnlig bekjendt med Menkes, Dunkers, Pfeiffers, Albers's og Bronns Samlinger og med Museerne i Frankfurt a. M., Gotha, Heidelberg og Berlin. Det følgende Aar besøgte han England, Frankrig og Holland og benyttede især et sex Ugers Ophold i London til at gjennemgaae Cummings og Linnés Samlinger. I 1856 var han i Christiania som Deltager i Naturforskermødet, men derefter blev han i længere Tid i Hjemmet uden Afbrydelser. I 1865 foretog han paany en Reise til London, i 1866 bereiste han Syd-Tydskland, i 1867 det nordlige og vestlige Tydskland og besøgte Strasbourg. Det paafølgende Aar var han i Paris og Wiesbaden, og i 1869 foretog han, nærmest for sin Helbreds Skyld, en længere Reise til Sydfrankrig, hvor han fornemmelig opholdt sig i Nizza. I Vinter- og Foraarsmaanederne 1870 nødsagede hans Sygdom ham til paany at tage Ophold i Nizza, hvorfra han lagde Hjemveien over Paris. Senere paa Sommeren reiste han til London og derfra hjem over Paris og Brüssel. I Eftersommeren 1871 var han i Frankfurt a. M., Homburg, Stuttgart og München, i 1872 i Ems og Frankfurt. Det følgende Aar besøgte han paany London og Paris, og i 1874 gjorde han en kortere Reise til Stavenhagen. Efter et Par Aars Ophold i Hjemmet reiste han i 1877 til Ems og Frankfurt, og endelig begav han sig i Begyndelsen af Januar 1878 til Nizza for igjen at søge

Lindring for sin stærkt fremskredne Brystlidelse. Men det var forgjæves, og han vendte ikke tilbage fra denne Reise.

Formaalet for Mørchs konchyliologiske Studier var fornemmelig at erhverve sig Kjendskab til samtlige Genera og Species for derigjennem at klare deres indbyrdes systematiske Forhold. Man har indvendt mod Mørch, at han beskjæftigede sig for lidt med Molluskernes anatomiske Bygning og lagde for megen Vægt paa Skalforholdene. Til en vis Grad kan denne Indvending maaskee være berettiget, men det bør dog fremhæves, at Mørch, langt fra at være blind for Anatomiens Betydning for den naturlige Systematik, tværtimod ved mange Leiligheder søgte at hævde dens Ret, at hans efterladte Excerpter og Optegnelser vidne om et flittigt og samvittighedsfuldt Studium ogsaa i denne Retning, og at flere af hans Publikationer omhandle anatomiske Undersøgelser, der ikke ere uden Betydning for Molluskernes Klassifikation. Paa den anden Side skal det indrømmes, at den finere anatomiske Analyse og den mikroskopiske Undersøgelse ikke ret laa for ham, ligesom det heller ikke lader sig nægte, at hans Interesse for Naturvidenskaben var noget exklusiv, idet Malakologien altfor ensidigt lagde Beslag paa hans Studium og hans Evner. Derfor manglede han den fornødne Basis for generelle zoologiske Resultater, og et Forsøg, han gjorde paa at indføre saadanne i Videnskaben, vandt ingen Tilslutning og maa vel ogsaa betragtes som mindre vellykket. Men desto større Fortjeneste har han indlagt sig ved sine rent deskriptive og systematiske Arbeider, og hans kritiske Revisioner af forskjellige Blød-

dyrgrupper have blivende Værd. Øverst blandt disse Arbeider staar utvivlsomt hans Monografi over Vermetidernes Familie, en Undersøgelse, der tilmed førte ham udenfor Malakologiens Omraade, idet han for at udsondre de forskjellige fremmedartede Former, som af tidligere Forfattere vare blevne dragne ind under Vermeternes Gruppe, maatte foretage et indtrængende Studium af Ormefamilien *Serpulidæ*, og Resultatet af dette foreligger i hans smukke Arbeide: *Revisio critica Serpulidarum.* Naar det ovenfor er sagt, at han manglede det nødvendige Grundlag for mere generelle Arbeider, saa maa dette dog nærmest forstaaes saaledes, at han ikke var i den Grad hjemme i Zoologiens forskjellige Grene og navnlig ikke i den komparative Anatomi, at man med Rette kunde vente nye og afgjørende Synsmaader i de almindelige zoologiske Spørgsmaal fra hans Haand. Men indenfor sit specielle Studiums Grændser havde han baade Sands for og Evne til at behandle generelle Spørgsmaal, saaledes om Lovene for den konchyliologiske Nomenklatur, om de forskjellige Organers relative Betydning for Molluskernes Klassifikation o. s. v. Særligt beskjæftigede det første af disse Spørgsmaal ham, og han forsøgte navnlig, hvad Nomenklaturen angik, konsekvent at gjennemføre de af Deshayes for Arternes Vedkommende og af Gray for Slægternes Vedkommende fremsatte Anskuelser i Samklang med Bestemmelserne i *Philosophia botanica.* Hans Bestræbelser i denne Retning gav bl. A. Anledning til flere Forandringer i de af *British Association for the advancement of Science* vedtagne Regler.

Der var imidlertid ogsaa en anden Side af Malako-

logien, som i høi Grad interesserede Mørch, nemlig de forskjellige Arters geografiske Udbredning. Hans mange faunistiske Afhandlinger ere Udtryk for denne Interesse, og de danne værdifulde Led i Kjæden af hans talrige Publikationer som fortrinlige Grundlag for senere Undersøgelser i samme Retning. Foruden hans Oversigter over Danmarks og dets nordlige Bilandes Bløddyrfaunaer fortjene hans Arbeider over Vestindiens Mollusker særligt at fremhæves, og det vil maaskee ikke være uden Interesse at knytte en lille historisk Notits til det ene af dem. Da Vestindianeren Robert Swifft døde, efterlod han sig en betydelig Samling af vestindiske Konchylier, der ifølge testamentarisk Bestemmelse tilfaldt *Smithsonian Institution.* Hans efterlevende Datter udsatte en Sum af 5000 Dollars til Bestridelse af Omkostningerne ved Udgivelsen af et med Afbildninger forsynet Katalog over Samlingen. I 1872 blev det overdraget Mørch at bearbeide Hav- og Ferskvandskonchylierne, og han foretog i dette Øiemed en Reise til London for at indsamle yderligere Materiale til Værket, ligesom han ogsaa ved velvillig Imødekommen fra anden Side fik stillet et stort Antal supplerende Arter til Benyttelse. Det forhaandenværende Materiale maatte saaledes ansees som meget betydeligt, men desværre var der til Overdragelsen af det paagjældende Arbeide knyttet den Betingelse, at det første Afsnit skulde leveres inden Juni 1873. Da Mørch i Foraaret 1875 endnu ikke havde afgivet noget Manuskript, blev det hele Foretagende pludseligt standset. Grunden til Arbeidets langsomme Fremskriden maa vistnok nærmest søges i Mørchs svækkede Helbred, idet den

Brystlidelse, der faa Aar senere gjorde Ende paa hans Liv, allerede dengang var temmelig udviklet og hæmmede hans Arbeidskraft. Imidlertid havde det jo ligget nær at forlænge Fristen, men en Indflydelse, som man ikke havde forudseet, gjorde sig gjældende til Skade for Foretagendet og til Tab for Videnskaben. Swiffts Datter var nemlig bleven gift, og hendes Mand, der, uden at tage Hensyn til Videnskabens Interesse, havde været misfornøiet over det trufne Arrangement, henvendte sig til det amerikanske Banquier-Hus, hos hvilket den ovennævnte Sum var deponeret, og fik udvirket, at den oprindelige Bestemmelse blev annuleret og Beløbet udbetalt til ham. Det paatænkte og paa mange Punkter forberedte store Arbeide var dermed stoppet. Alt, hvad der foreligger deraf fra Mørchs Haand, er hans Behandling af Vestindiens *Scalidæ* (Journal of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia. 2 Ser. Vol. III. Part. II. 1876).

At det blev overdraget til Mørch at bearbeide en saa betydelig Del af det rige Materiale, der fandtes i denne Samling, tør sikkert betragtes som et Tegn paa den Anseelse, han nød i den konchyliologiske Verden, men ogsaa paa mange andre Maader blev hans videnskabelige Virksomhed paaskjønnet. For Den, der indtager en høi Stilling i Samfundet, og som ved det ham overdragne Embede er stillet i Spidsen for en eller anden videnskabelig Institution, er det en let Sag at erholde en Mængde af de ydre Udmærkelsestegn, med hvilke Videnskabsmændene hædres og hædre hverandre; men for Den, der kun beklæder en underordnet Plads, og som kun ved sit videnskabelige Arbeide formaar at gjøre sig

gjældende, er det en større Ære at modtage saadanne Beviser paa Anerkjendelse. Det vil derfor være i sin Orden her at nævne de udenlandske Selskaber, der have hædret Mørch ved at optage ham som Medlem:

1. Société paléontologique de Belgique (d. 16de August 1859).
2. Die kaiserlich königliche zoologisch botanische Gesellschaft in Wien (d. 7de Oktober 1863).
3. Lyceum of the Natural History in the City of New York (d. 14de Marts 1864).
4. British Association for the advancement of Science (1865).
5. The zoological Society of London (d. 21de December 1865).
6. Conchological Section of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia (d. 5te September 1867).
7. Société malacologique de Belgique (d. 7de Juni 1868)
8. Société Linnéenne de Bordeaux (d. 15de December 1869).
9. The Royal Physical Society of Edinburgh (1869).

Den 18de April 1868 modtog han Diplom som Dr. phil. fra Universitetet i Gøttingen.

Hans Fædreland derimod har aldrig vist ham nogen Udmærkelse, og det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab har ikke aabnet sine Døre for ham. Endnu mere talende for den Anseelse, som Mørch nød blandt Udlandets Konchyliologer, er den Række Breve, der ere fundne efter ham fra næsten alle samtidige fremragende Malakologer. Det fremgaar af disse Breve, at Mørch lige til sin sidste Tid har staaet i en stadig videnskabelig Forbindelse med

de fleste af disse Mænd, og at de have betragtet ham som en af vor Tids lærdeste Konchyliologer. Til at kunne vedligeholde disse Forbindelser havde Mørch en væsenlig Hjælp i sit ualmindelige Sprogtalent. Han talte og skrev uden Vanskelighed Tydsk, Fransk og Engelsk og havde endog tilegnet sig en Del Kjendskab til det russiske og det spanske Sprog.

Da Hensigten med denne lille Skizze ikke er at give en videnskabelig Vurdering af Mørchs Betydning, men kun i Hovedtræk at give en Skildring af ham selv og hans Liv, maa det allerede Sagte, i Forbindelse med efterfølgende saavidt vides fuldstændige Fortegnelse over hans literære Arbeider, være tilstrækkeligt hvad hans offenlige Virksomhed angaar. Der staar da nu kun tilbage at tale lidt om ham som Menneske, en Opgave, der for dem, som kun kjendte ham flygtigt, maaskee kan synes utaknemlig, men som for Enhver, der stod ham nærmere, om det end kun var Faa, har noget eiendommeligt Tiltalende. Mørch var ikke alene en lærd Mand, han var ogsaa en ædel, fin Natur. Folk kaldte ham en Særling, og de havde Ret, men de Færreste vidste, hvad der boede indenfor hans ydre Form, og endnu Færre kunde see bort fra det ofte Besynderlige i hans Optræden. Han var en indesluttet Natur, men stundom brød hans egenlige Væsen frem af sit Skjul, kun glimtvis og for strax at dækkes igjen, thi han hadede Alt, hvad der gik i Retning af Føleri, og han var mistænksom i saa Henseende; men det, som man i saadanne sjeldne Øieblikke saae af hans Indre, var varmt og velgjørende. Hans Forhold til Omverdenen var præget af den mest uegen-

nyttige Tjenstvillighed, som ikke sjeldent blev misbrugt, men aldrig svækket. I sørgelig Modsætning til hans personligt bundne Stilling stod en levende Trang hos ham til at føle sig uafhængig. Denne i og for sig naturlige Tilbøielighed udartede ikke sjeldent til Særhed og yttrede sig navnlig ved en stærkt fremtrædende Uvillighed til at modtage en hvilkensomhelst Hjælp, selv naar denne tilbødes ham af hans Allernærmeste. For Mennesker og Dagens smaa Begivenheder havde han en levende Interesse, men de større Samfundsspørgsmaal beskjæftigede ham kun lidt. For den historiske og æsthetiske Literatur interesserede Mørch sig kun meget lidt, navnlig i sine senere Aar, og hans Tanker dreiede sig overhovedet mere og mere udelukkende om malakologiske Spørgsmaal. I sin Dom om Andre var han næsten altid overbærende, selv om han var angrebet eller forurettet af dem; hans videnskabelige Kritik var altid human og vidnede om, at han kun stræbte efter at faae Sandheden klart frem, men nu og da kunde han, naar En eller Andens Adfærd oprørte ham, være overraskende skarp i sin Udtalelse, aldrig heftig eller overilet. For den ydre Form havde han kun ringe Sands og altfor lidt Respekt, og denne Mangel var ikke uden betydelig Indflydelse paa hans literære og øvrige videnskabelige Virksomhed, ligesom den vel ogsaa havde sin Del i de mange Skuffelser, hans Liv beredte ham. Til det daglige Livs Bekvemmeligheder stillede han saa godt som ingen Fordringer, og kun herved lader det sig forklare, at han, trods sine meget smaa Indtægter, der for de fleste Andre vilde have været utilstrækkelige til at erholde, hvad der

i Regelen betragtes som Livsfornødenheder, saae sig i Stand til at samle et anseligt Bibliothek, i hvilket hans specielle Videnskabsgren var repræsenteret ogsaa ved adskillige sjeldne og kostbare Skrifter. Ved Bytning og som Vederlag for udført Arbeide havde han i Aarenes Løb erhvervet sig en meget betydelig Konchyliesamling, hvis Værd dog i høi Grad forringedes ved den Omstændighed, at den langt overveiende Del deraf henlaa uordnet og ubestemt; til sine Studier benyttede han nemlig fortrinsvis Museets og enkelte private Samlinger, og han havde hverken Tid eller Raad til at bringe sin egen i Orden. Foruden Bibliotheket og Samlingen efterlod Mørch sig en særdeles betydelig Mængde Manuskripter. Desværre vil det vistnok for enhver Anden være forbundet med stor Vanskelighed at benytte disse, da de idetmindste tilsyneladende kun kunne betragtes som forberedende Udkast og omfattende Materialsamlinger til det store Arbeide, han saa at sige under hele sit Forfatterskab har havt for Øie: «*Genera et Species Molluscorum*». Der er i disse Manuskripter nedlagt et saadant Fond af Lærdom, en saa overvældende Literaturkundskab og saa mange Aars anstrængende Arbeide, at det maatte beklages dybt, om Frugterne af disse Bestræbelser skulde gaae tabt for Videnskaben.

Uagtet Mørch interesserede sig saa meget for Mennesker og paa sin eiendommelige Maade tog levende Del i deres Skjæbne, var han selv en ensom Mand. Virkeligheden havde taget ublidt paa ham, og hans fortrykte Stilling havde vakt og udviklet en Mistænksomhed hos ham, som aldrig helt forlod ham, og som endog til en-

kelte Tider kunde gjøre sig gjældende lige over for dem, der stode ham nærmest. Han havde ingen Ven, til hvem han havde ubetinget Fortrolighed, og Familielivets Lykke kjendte han ikke; men i sin levende Fantasi fandt han en Modvægt mod Virkelighedens Tryk.

Som hans Liv var ensomt, saaledes blev hans Død det. Den Brystsygdom, der i de senere Aar havde udviklet sig i en betænkelig Grad hos ham, antog henimod Slutningen af Aaret 1877 en saa haardnakket Charakter, at han blev nødt til at indlægge sig paa Hospitalet. Uagtet hans Arbeidskraft var brudt og hans legemlige Kræfter Dag for Dag svandt hen, fornægtede hans Kjærlighed til videnskabelig Syslen sig heller ikke der. Hans Sygeværelse blev et Studereværelse, og hans Tanker og Tale dreiede sig mest om konchyliologiske Emner. Da det blev mere og mere klart, at han ikke vilde kunne taale at tilbringe den kolde Vintertid, der endnu stod tilbage, her i Hjemmet, traadte en Del af hans Venner sammen, og som et sidste Venskabstegn overraktes der ham fra disse en Pengesum, ved hvilken han blev sat i Stand til at reise til Syden. Den 7de Januar 1878 forlod han Kjøbenhavn og ankom en Uges Tid derefter til Nizza. En tilsyneladende Bedring i hans Tilstand var allerede indtraadt, da han om Morgenen d. 25de Januar blev fundet død i sin Seng. Hans Bortgang har været stille og uden Kamp.

Mørch har ikke gjort Epoche i Videnskaben eller leveret store, reformerende Arbeider. Han har i beskeden Stilhed arbeidet med Kjærlighed og Alvor paa den Op-

gave, der var stillet ham, og han har udrettet meget for den. Det er nu for sent at paaskjønne hans Virksomhed, men en Tak skal dog efter hans Død lyde til ham fra den Kreds, der skattede og agtede ham, og som med Glæde erkjender, at ogsaa han har bidraget til at bringe Hæder over vort Fædreland.

Fortegnelse

over

O. A. L. Mørchs literære Arbeider.*)

[I Mørchs efterladte Dagbogsoptegnelser anføres under 17de April 1847: «Læst Correctur til Devegges Catalog». Forsaavidt man heraf tør slutte, at Mørch har forfattet Noget af dette Katalog, kan denne Antagelse i alt Fald kun gjælde Afsnittet VII. Naturalier. A. Mineralier S. 94—100. B. Conchylier S. 100—101. (Fortegnelse over de af afdøde Inspecteur ... Ole Devegge .... efterladte Malerier .... Naturalier ... Kbhvn. 1847). Da der imidlertid ingen Sikkerhed haves for, at Mørch er Forfatteren til denne for Naturaliernes Vedkommende aldeles betydningsløse Fortegnelse, anføres den her uden Nummer.]

1. [Fortegnelse over Conferentsraadinde Thonnings Conchyliesamling.] (I Fortegnelse over endeel pletterede og lakerede Sager ... Mineralier og Conchylier ... som Conferentsraadinde Thonning lader bortsælge ved offentlig Auktion Tirsdagen den 14de Marts 1848. S. 22—24. [Naturalier].)

2. [Fortegnelse over Conchylier i Nykjøbing Cathedralskoles naturhistoriske Museum.] (I Indbydelsesskrift til den

*) Hvor Formatet ikke angives, er det 8°.

offentlige Examen i Nykjøbing Cathedralskole 1849. S. 61—64.)*)

3. Om Cranchia megalops Prosch. (Vidensk. Medd. fra den naturh. Foren. i Kbhvn. 1850. Nr. 4. S. 57—64.)

Ogsaa særsk. aftr. ud. Titelbl. S. 1—8.

4. Catalogus Conchyliorum Quæ Reliquit C. P. Kjerulf, Md. Dr. Nunc Publica Auctione X Decembris MDCCCL Hafniæ Dividenda. — C. Tab. II Lithogr. Hafniæ. Typis Trieri. MDCCCL.

Titelbl. 1 upagin. Blad med Conditioner. Nota. Bemærkning. — 1 upagin. Bl. m. Errata. S. 1—33. Explicatio tabularum. 2 Tavler.

5a. Catalogus Conchyliorum Quæ Reliquit D. Alphonso D'Aguirra & Gadea Comes de Yoldi, Regis Daniæ Cubiculariorum Princeps, Ordinis Dannebrogici In Prima Classe & Ordinis Caroli Tertii Eques. — Fasciculus Primus. Cephalophora. — Hæc Conchylia Publica Auctione Calendis Octobribus Dividentur. Hafniæ. Typis Ludovici Kleinii. MDCCCLII.

Titelbl. 1 upagin. Bl. m. Conditioner. Bemærkninger. S. 1—170. 1 upag. Bl. m. Remarque og Errata.

5b. Catalogus etc. — Fasciculus Secundus. Acephala. Annulata Cirripedia. Echinodermata. — Hæc Conchylia Publica Auctione Calendis Juniis Dividentur. Hafniæ. Typis Ludovici Kleinii. MDCCCLIII.

Titelbl. 1 upag. Bl. m. Conditioner. Bemærkninger. S. 1—74. 1 upag. Bl. m. Remarque og Corrigenda in fasciculo primo.

6. [Fortegnelse over Efterslægtsselskabets Conchyliesamling.] (I Fortegnelse over de i Efterslægtsselskabets Natu-

*) Ifølge Erslew, Forfatterlexicon, hvor Slutningspag. dog urigtigt angives til 63.

raliesamling indeholdte Gjenstande. Kjøbenhavn 1853. S. 28—37. [Bløddyr. Skaller].)

7. [Fortegnelse over Odense Cathedralskoles Conchyliesamling.] (I Indbydelsesskrift til Afgangsexamen og Hovedexamen i Odense Cathedralskole 1854. S. 25—30.)

8. Fortegnelse over Prof. R. af D. C. F. L. Hencks efterladte Conchyliesamling. Auctionen afholdes i Nyhavn Nr. 22, 1. Sal, d. 8. Januar 1855. Kjøbenhavn. Trykt i Græbes Bogtrykkeri. 1854.

Titelbl. m. Auctions-Conditioner paa Bagsiden. S. 1—34.

9. Fortegnelse over en Samling Conchylier efter afdøde Kammerraad G. Müller's Bo, som ved offentlig Auction bortsælges d. . . . 1855. Auctionen afholdes ved Frederiksholmscanal Nr. . . . Kjøbenhavn. Trykt i Græbes Bogtrykkeri. 1855.

Titelbl. m. Auctions-Conditioner paa Bagsiden. S. 3—16*).

10. Om Bløddyrslægten Onustus (Förhandl. v. d. skandin. Naturforskarnes sjette Möte i Stockholm 1851. Stockh. 1855. S. 238—242.)

Oversættelse. Ueber die Weichthiergattung Onustus. (Zeitschrift für d. gesammten Naturwissenschaften. IX. 1857. S. 136—140, übers. v. Creplin.)

11. Fortegnelse over Grønlands Bløddyr. (H. Rink. Grønland geographisk og statistisk beskrevet. Kbhvn. 1857. Naturhistoriske Tillæg. Nr. 4. S. 75—100.)

Disse ere ogsaa udkomne særskilt under Titel:

Naturhistoriske Bidrag til en Beskrivelse af Grønland, af I. Reinhardt, I. C. Schiødte, O. A. L. Mørch, C. F. Lütken, I. Lange, H. Rink.

---

*) Af dette Katalog blev kun første Ark trykt; det udkom ikke og blev ikke benyttet.

Ogsaa særsk. aftr. m. Titelbl.

Fortegnelse over Grønlands Bløddyr. — Prodromus Faunæ Molluscorum Grönlandiæ. Kjøbenhavn. Louis Kleins Bogtrykkeri 1857. S. 3—28.

Uddrag: «Fortegnelse over Gronlands bloddyr, af L. Morch» (sic!) (Journ. de Conchyl. VI [2 Sér. T. II] 1857. S. 109—110 [af P. Fischer].)

Uddrag: «Naturhistoriske Bidrag til en Belkrivelle af Grønland» (sic!) (The American Journ. of science and arts. Sec. Ser. XXV. 1858. S. 124—126.

12. Diagnoses Molluscorum novorum littoris Americae occidentalis. (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1857. Nr. 18—21. S. 340—342.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. og uden Pagin.

Uddrag [Samme Titel] (Journ. de Conchyl. VII [2 Sér. T. III] 1858. S. 103 af P. F.(ischer).)

13. Description de nouveaux Mollusques de l'Amérique centrale. (Journ. de Conchyl. VI [2 Sér. T. II] 1857. S. 281—282.)

14. Note sur l'animal de l'Onustus trochiformis Born. (Journ. de Conchyl. VI [2 Sér. T. II] 1857. S. 305—309.)

15. Catalogus Conchyliorum quæ reliquit I[ll]. M. N. Suenson, Navarchus regius; ordinis Danebrogici; ordinis Henrici quarti & ordinis St. Annæ eques. — Hæc Conchylia publica auctione XVIII Decbr. dividentur. Hafniæ. Typis J. Chr. F. Græbei. MDCCCLVII.

Titelbl. med Conditioner paa Bagsiden. S. 1—52.

16. Note sur le genre Volutharpa Fischer. (Journ. de Conchyl. VII [2 Sér. T. III] 1858. S. 40—44.)

17. Note sur les genres Capsa Brug. et Asaphis Modeer. (Journ. de Conchyl. VII [2 Sér. T. III] 1858. S. 134—140.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—7.

18. Note sur les dents linguales du genre Columbella Lamarck. (Journ. de Conchyl. VII [2 Sér. T. III] 1858. S. 254—262.) m. 1 Tavle. (Pl. IX.)

Ogsaa særsk. aftr. ud. Titelbl. S. 1—8. m. Tavlen.

19. Observations on Conchological Nomenclature. (Annals and Magazine of Natur. Hist. 3 Ser. II. 1858. S. 133—139.)

Ogsaa særsk. aftr. ud. Titelbl. S. 1—7.

20. Beiträge zur Molluskenfauna Central-Amerika's. (Malakozoolog. Blätter VI. 1860. [udkom 1859] S. 102—126 og VII. 1861 [udkom 1860] S. 66—106 og S. 170—213.)

21. Études sur la famille des Vermets. (Journ. de Conchyl. VII. [2 Sér. T. III] 1858. S. 342—360. [Juni 1859] og VIII. [2 Sér. T. IV] 1860. S. 27—48.)

Ogsaa særsk. aftr. ud. Titelbl. S. 1—40.

22. Matériaux pour servir à l'histoire de la famille des Janthines. (Journ. de Conchyl. VIII. [2 Sér. T. IV] 1860. S. 261—285.)

Ogsaa særsk. aftr. ud. Titelbl. S. 1—24.

23. Description d'une espèce nouvelle [Tenagodus Bernardii]. (Journ. de Conchyl. VIII [2 Sér. T. IV] 1860. S. 368—369.)

24. Review of the Genus Tenagodus, Guettard. (Proceedings of the Zoological Society of London. XXVIII. Nov. 13. 1860. S. 400—415.)

Ogsaa særsk. aftr. ud. Titelbl. S. 1—16.

25. Catalogue d'une collection*) de Coquilles dont la vente doit commencer le 4 Decbr. 1860. Copenhague**). Imp. J. Chr. F. Græbe.

Titelbl. 1 upagin. Bl. m. Conditioner. S. 1—26.

26. Note sur le Jélin d'Adanson et le genre Pleurodictyum de Goldfuss. (Annales des Sciences naturelles. 4 Sér. Zool. XV. Cahier Nr. 6. 1861. S. 369—374).

cfr. Nr. 78.

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. og uden selvstændig Pagin. Kan ikke skjelnes fra Udsnit.

27. Review of the Vermetidæ. (Proc. of the Zoolog. Soc. of London. April 1861. S. 145—81. m. 1 Tavle [Pl. XXV] og Nov. 1861. S. 326—365. — Ibid. Febr. 1862. S. 54—83.)

Ogsaa særsk. aftr. i tre Partier uden Titelbl. S. 1—37 (m. Tavlen). S. 1—41 og S. 1—31. [S. 1 er i de to sidste benyttet til Halvtitel]. vid. Nr. 42.

28. Note sur le Dreissenia polymorpha. (Journ. de Conchyl. IX [3 Sér. T. I] 1861. S. 261—265.)

29. Description d'une nouvelle espéce (de) Corbicula. (Journ. de Conchyl. IX. [3 Sér. T. I] 1861. S. 347—348.)

30. On the Genera of Mollusca established by H. F. Link in the Catalogue of the Rostock Museum. (Proc. of the Zool. Soc. of London. Nov. 11. 1862. S. 226—228.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—3.

31. Description d'une nouvelle espèce de Fuseau. (Journ. de Conchyl. X [3 Sér. T. II] 1862. S. 36—37. m. Fig. 1. p. Pl. I.)

---

*) Samlingen tilhørte Musiklærer Carl Frimudt.

**) Ved en Trykfejl staaer der Copenhauge.

32. Revisio critica Serpulidarum. Et Bidrag til Rørormenes Naturhistorie. (Naturhistorisk Tidsskrift. 3 R. 1 Bd. 3 H. 1863. S. 347—470.) m. 1 Tavle [Tab. XI].

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—124 m. Tavlen.

33. Fortegnelse over de i Danmark forekommende Land- og Ferskvandsbløddyr. (Vid. Medd. fra den naturh. Foren. i Kbhvn. 1863 Nr. 17—22. S. 265—367.)

Ogsaa særsk. aftr. under Titel:

Synopsis Molluscorum terrestrium et fluviatilium Daniæ. Fortegnelse over de i Danmark forekommende Land- og Ferskvandsbløddyr. Kjøbenhavn. Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle. 1864.

Titelbl. S. 3—105. vid. Nr. 40.

34. [Oversigt over de i Danmark forekommende Former af Sneglefamilien Bullidæ.] (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1863. Oversigt over de vidensk. Møder i 1863. S. 380—381).

35. [Oversigt over de danske Arter af Sneglefamilien Elysiadæ (Pellibranchiata Alder).] (Vidensk. Medd. fra den naturhist. Foren. i Kbhvn. 1863. Oversigt over de vidensk. Møder i 1863. S. 381—382).

36. Contributions à la Faune malacologique des Antilles danoises. (Journ. de Conchyl. XI. [3 Sér. T. III] 1863. S. 21—43.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—23. Resten af Heftet [S. 23—28] indeholder Særtrykket af følgende Afhandling.

37. Révision des espèces du genre Oxynoe, Rafinesque, et Lobiger, Krohn. (Journ. de Conchyl. XI. [3 Sér. T. III] 1863. S. 43—48.)

Ogsaa særsk. aftr. sammen med foregaaende Afhandling. S. 23—28.

38. Le genre Planorbis est-il dextre? (Journ. de Conchyl. XI. [3 Sér. T. III] 1863. S. 235—239.)

39. Catalogus Conchyliorum quæ reliquit cl. N. Chr. N. Lassen quondam Adjunctus Scholæ Roeskildensis. — Hæc Conchylia publica auctione d. XII Jan. dividentur. Hafniæ. Typis J. Chr. F. Græbe MDCCCLXIII.

Titelbl. m. Conditioner p. Bags. S. 1—32.

40. [Tillæg til Afhandlingen om de danske Land- og Ferskvandsbløddyr samt Meddelelser om nogle for den danske Fauna nye Saltvandsformer.] (Vidensk. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1865. Oversigt over de vidensk. Møder i 1865. S. 246—247.)

cfr. Nr. 33.

41. Ueber Pinna fluviatilis Sander. (Malakozoolog. Bl. XII. 1865. S. 110—117.)

42. Supplementary Notes to the Review of Vermetidæ. (Proceed. of the Zool. Soc. of London. Jan. 24. 1865. S. 96—99.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 96—99 og selvstændig Paginering [1—4] paa Foden. cfr. Nr. 27.

43. On the Homology of the Buccal Parts of the Mollusca. (Ann. & Mag. of Nat. Hist. 3 Ser. XVI. Aug. 1865. S. 73—79.) m. 1 Tavle [Pl. VI].

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—7. m. Tavlen.

44. On the Operculum and its Mantle. (Lobus operculigerus, Pomatochlamys.) (Ann. & Mag. of Nat. Hist. 3 Ser. XVI. Aug. 1865. S. 117—120.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—4.

45. On the systematic Value of the Organs which have been employed as fundamental Characters in the Classification of Mollusca. (Ann. & Mag. of Nat. Hist. 3 Ser. XVI. Dec. 1865. S. 385—397.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—13. — Resten af Heftet [S. 13—16] indeholder Særtrykket af følgende Afhandling.

46. On the Limits of the Subkingdom Mollusca. (Ann. & Mag. of Nat. Hist. 3 Ser. XVI. Dec. 1865. S. 411—414.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. sammen med foregaaende Afhandling. S. 13—16.

47. Note sur le genre Cryptobia de Deshayes. (Journ. de Conchyl. XIII [3 Sér. T. V] 1865. S. 11—14.)

48. Observation relative au byssus du Dreissena polymorpha. (Journ. de Conchyl. XIII [3 Sér. T. V] 1865. S. 14—15.)

49. Quelques mots sur un arrangement des Mollusques pulmonés terrestres (Géophiles, Fér.) basé sur le système naturel. (Journ. de Conchyl. XIII [3 Sér. T. V] 1865. S. 265—283 og S. 376—396.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—38. Resten af Heftet [S. 38—43] indeholder Særtrykket af følgende Afhandling.

50. Sur la classification moderne des Mollusques. (Journ. de Conchyl. XIII [3 Sér. T. V] 1865. S. 396—401.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. sammen med foregaaende Afhandling. S. 38—43.

Oversættelse. On the modern Classification of Mollusks. Translated by George W. Tryon. JR. (American Journ. of Conchology. II. Nr. 1. 1866. S. 83—86.)

51. Note on the Genus Chevreulius of Lacaze-Duthiers. (Ann. & Mag. of Nat. Hist. 3 Ser. XVII. 1866. S. 313.)

52. Remarks on the History of Dreissena polymorpha. (Ann. & Mag. of Nat. Hist. 3 Ser. XIX. Febr. 1867. S. 82—84.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—3.

53. [Om Valvata Jelskii, Crosse.] (American Journ. af Conchology. New Ser. III. Nr. 1. 1867. S. 106.)

54. On the various Principles of Zoological Classification*). (American Journ. of Conchology. New Ser. III. Nr. 2. 1867. S. 114—132.)

55. Abrégé de l'histoire de la classification moderne des Mollusques, basée principalement sur l'armature linguale. (Journ. de Conchyl. XV [3 Sér. T. VII] 1867. S. 232—258.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—27.

56. Faunula Molluscorum Insularum Færoënsium. Beretning om de hidtil fra Færøerne bekjendte Bløddyr. (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1867. Nr. 4—7. S. 67—111.)

Ogsaa særsk. aftr. med Titelbl. Kbhvn. 1868. Dobbelt Pagin. S. 3—47.

57. Tillæg til «Faunula Molluscorum Insularum Færöensium». (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1868. Nr. 11—13. S. 228—229.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. Dobbelt Pagin. S. 1—2. Sammen med Særtrykket af Faunula Molluscorum Islandiæ.

57 a. [Et lille Tillæg til Afhandlingen om Færøernes Bløddyrfauna findes ved Slutningen af Synopsis Molluscorum marinorum

---

*) Denne Afhandling er forfattet i 1855, men paa Grund af forskjellige Omstændigheder først trykt 12 Aar senere.

Daniæ. (Vidensk. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1871.) S. 225. [Særtrykket S. 69.] vid. Nr. 79.

58. Fortegnelse over en Conchyliesamling som Boghandler O. L. Holm lader bortsælge stykkeviis ved Auction den . . . April 1868.

Uden Titelblad. [Tillæg til et Auktions-Katalog.] S. 1—20.

59. Fortegnelse over en Conchyliesamling som Grev O. L. A. Danneskjold-Samsøe paa Grund af Bortreise lader bortsælge i stykkeviis ved Auction den . . . . Jan. 1868. Kjøbenhavn. Trykt i Græbes Bogtrykkeri. 1868.

Titelblad (m. en Anm.) S. 3—13. [Tillæg til et Auktions-Katalog.]

60. Notice of Dredging by the late H. P. C. Møller, off Fair Isle, between Orkney and Shetland. (Report of the 37 Meeting of the British Association for the Advancement of Science. 1867. Transactions of the Sections. London. 1868. S. 93—94.)

61. On the Land and Fresh-water Mollusca of Greenland. (American Journ. of Conchology. New Ser. IV. 1868. S. 25—40.) m. 2 Tavler. [Pl. 3 og 4.]

62. On the Land and Fresh-water Mollusca of Iceland. (American Journ. of Conchology. New Ser. IV. 1868. S. 41—45.)

63. Notes on Shells. (American Journ. of Conchology. New Ser. IV. 1868. S. 46.)

64. Procédé pour tuer les Mollusques pulmonés terrestres dont on veut pratiquer l'anatomie. (Journ. de Conchyl. XVI [3 Sér. T. VIII] 1868. S. 350.)

Oversættelse. Method of killing terrestrial pulmoniferous Mollusks for the purposes af anatomical research. (American Journ. of Conchology. New Ser. IV. 1868. Nr. 5. S. 281.)

65. Note sur un moyen de conserver les Hélices vivantes. (Journ. de Conchyl. XVI [3 Sér. T. VIII] 1868. S. 351.)

66. Faunula Molluscorum Islandiæ. Oversigt over Islands Bløddyr. (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1868. Nr. 11—13. S. 185—227.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. Dobb. Pagin. S. 1—43. Sammen med Særtrykket af: Tillæg til «Faunula Molluscorum Insularum Færöensium».

66 a. [Et lille Tillæg til Afhandlingen om Islands Bløddyrfauna findes ved Slutningen af Synopsis Molluscorum marinorum Daniæ. (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1871.) S. 225. [I Særtrykket S. 69. vid. Nr. 79.

67. Versuch einer Geschichte der conchyliologischen Nomenclatur. (Malakozoolog. Blätter. XV. 1868. S. 1—31 og XVIII. 1871. S. 16—38.)

68. Diagnose einer neuen Helix. [Helix (Polygyra) Lundii Mörch.] (Malakozoolog. Bl. XVIII. 1871. S. 38.)

69. Burrowing Annelids. (Ann. & Mag. of Nat. Hist. 4 Ser. III. 1869. S. 87.)

70. Description de trois Fusus nouveaux du Groënland. (Journ. de Conchyl. XVII [3 Sér. T. IX] 1869. S. 397—399.)

71. Description d'une nouvelle espèce de Volute du terrain oligocène. (Journ. de Conchyl. XVII. [3 Sér. T. IX] 1869. S. 427—428. m. Fig. 4 p. Pl. XIII.)

72. Catalogue des Mollusques du Spitzberg recueillis par le Dr. H. Kroyer pendant le voyage de la corvette la Recherche en juin 1838. (Annales [Mémoires] de la Société malacologique de Belgique. IV. 1869. S. 7—32.)

Ogsaa særsk. aftr. m. Smudstitel og Titelbl. Catalogue ... 1838. Par Le Docteur O. A. L. Mørch. Bruxelles Imprimerie et Lithographi De Nys 57, Rue Potagère, 57. 1869. S. 3—28*).

73. Ueber die Lebensweise von Cionella acicula. (Nachrichtsbl. d. deutsch. Malakozoolog. Gesellsch. I. 1869. S. 17—18.)

74. Uebersicht der von Lorentz Spengler beschriebenen Conchylien. (Malakozoolog. Bl. XVII. 1870. S. 99—124.)

[Særtrykket kan ikke skjelnes fra Udsnit.]

75. Ueber die von C. Th. Menke aus der Malsburgschen Sammlung beschriebenen Arten von Conchylien. (Malakozoolog. Bl. XVIII. 1871. S. 125—127.)

76. Uebersicht der europäischen Vermetiden. (Malakozoolog. Bl. XVIII. 1871. S. 128—131.)

77. On the Mollusca of the Crag-Formation of Iceland. (The Geological Magazine. VIII. Nr. 9. Sept. 1871. S. 391—400.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. men med Halvtitel paa Omslaget: On the Crag of Iceland. [Extracted from the Geological Magazine, September, 1871.] Published by Trübner & Co., 8 and 60, Paternoster Row, London, E. C. — S. 1—10.

---

*) Ved den naturhistoriske Forenings videnskabelige Møde d. 8de Nov. 1868 gav Mørch en «Oversigt over de af Professor H. Krøyer i sin Tid paa Spitsbergen indsamlede Bløddyr.» (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1868. Oversigt over Møderne S. III), men Foredraget blev ikke trykt i «Meddelelserne».

78. Le Jélin of Adanson. (Ann. & Mag. of Nat. Hist. 4 Ser. VII. 1871. S. 389.) [cfr. Nr. 26.]

79. Synopsis Molluscorum marinorum Daniæ. Fortegnelse over de i de danske Have forekommende Bløddyr. (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1871. Nr. 11—14. S. 157—225.)

Paa sidste Side findes de under Nr. 57 a og 66 a omtalte Tillægsnoter.

Ogsaa særsk. aftr. m. Titelbl. Dobb. Pagin. S. 1—69.

80. [Om Pallifera og Philomychus.] (Nachrichtsbl. d. deutsch. Malakozoolog. Gesellsch. III. 1871. S. 90—91.

81. Fortegnelse over en større Conchyliesamling*), som bortsælges ved Auction i Niels Juulsgade Nr. 6, Tirsdagen den 7de Mai førstk. Form. Kl. 10 og Efterm. Kl. 5 og følgende Dag mod Betaling til Auctionsholder Chr. Hee. Kjøbenhavn. Trykt hos Ernst Lund. 1872.

Titelbl. m. Conditioner. S. 3—8.

82. Synopsis Molluscorum a cl. J. Reinhardt lectorum in circumnavigatione orbis terrarum Danicæ navis Galatheæ dictæ. — Oversigt over de af Professor J. Reinhardt paa Corvetten Galatheas Reise omkring Jorden indsamlede Bløddyr. Første Afsnit. (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1872. Nr. 1—5. S. 9—35.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. Dobb. Pagin. S. 1—27.

83. Description du Diplopelycia trigonura, genre nouveau de Mollusque nu, appartenant à la famille des Élysiens. (Journ. de Conchyl. XX [3 Sér. T. XII] 1872. S. 125 —128. m. Fig. 1 og 2 paa Pl. V og VI.)

---

*) Samlingen tilhørte Boghandler O. L. Holm.

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—4. m. 2 Tavler (V og VI). Ordene Mollusque nu ere i Særtrykkets Overskrift rettede til Mollusques nus. Resten af Heftet (S. 5—9) er Særtryk af følgende Afhandling (Nr. 84) [Et Uddrag af denne Afhandling findes i P. Gervais, Journal de Zoologie. I. 1872. S. 198—199. m. 2 Fig.]

84. Description d'espèces nouvelles. (Journ. de Conchyl. XX. [3 Sér. T. XII] 1872. S. 129—133. m. Fig. 3 og 4 p. Pl. V)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. Sammen med foregaaende Afhandl. S. 5—9.

85. Catalogue des Mollusques terrestres et fluviatiles des anciennes colonies danoises du golfe du Bengale. (Journ. de Conchyl. XX [3 Sér. T. XII] 1872. S. 303—345.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. S. 1—43.

86. Berichtigung [Loligo breviceps Stp. Mitra sulcata Mke.] (Nachrichtsbl. d. deutsch. Malakozoolog. Gesellsch. V. 1873. S. 70.)

87. Mollusques de la Nouvelle-Zemble (Novaja Semlia). (Journ. de Conchyl. XXI [3 Sér. T. XIII] 1873. S. 37—38.)

88. Nye Tertiærforsteninger i Danmark. (Forhandl. ved de skandin. Naturforsk. 11te Møde i Kbhvn. 1873 [udk. 1874]. S. 274—298.)

Ogsaa særsk. aftr. m. Titelbl. Forsteningerne i Tertiærlagene i Danmark, bestemte af Dr. O. Mørch. Meddelelse paa det 11te skandinaviske Naturforskermøde i Kjøbenhavn 1873. (Særtryk af Beretningen om Mødet.) Kjøbenhavn. Trykt hos J. H. Schultz. 1874. Dobb. Pagin. S. 1—25.

89. Bidrag til den norske Bløddyrfauna. (Forhandl. ved de skandin. Naturforsk. 11te Møde i Kbhvn. 1873 [udk. 1874]. S. 373—377.)

Ogsaa særsk. aftr. m. Titelbl. Dobb. Pagin. S. 1—4.

90. [Om Panopæa plicata.] (Forhandl. v. de skandin. Naturforsk. 11te Møde i Kbhvn. 1873 [udk. 1874]. S. 406.)

91. [Om Planen for et større malakologisk Arbeide.] (Forhandl. v. de skandin. Naturforsk. 11te Møde i Kbhvn. 1873 [udk. 1874]. S. 407.)

92. [Om de i Fauna Svecica opførte Arters Hjemsted.] (Forhandl. v. de skandin. Naturforsk. 11te Møde i Kbhvn. 1873 [udk. 1874]. S. 415—416.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. Dobb. Pagin. S. 1—2.

93. Description de trois espèces de Mytilacées nouvelles de la Norwége. (Journ. de Conchyl. XXII [3 Sér. T. XIV] 1874. S. 174—177.)

94. Sur le genre Malletia. (Journ. de Conchyl. XXII [3 Ser. T. XIV] 1874. S. 177—179.)

95. [Notits om nogle Forsteninger fra Grønland (Patorfik), hørende til endnu levende Arter.] (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1874. Oversigt over de vidensk. Møder i 1874. S. I.)

96. Synopsis Familiæ Scalidarum Indiarum occidentalium. Oversigt over Vestindiens Scalarier. (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1874. Nr. 17. S. 250—268.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. Dobb. Pagin. S. 1—19.

97. Synopsis Molluscorum marinorum Indiarum occidentalium. (Malakozoolog. Bl. XXII. 1875. S. 142—184. — XXIII. 1876. S. 45—58 og S. 87—143. — XXIV. 1877. S. 14—66 og S. 93—?*).

*) Afhandlingen er ikke sluttet i det foreliggende sidste Hefte.

Af de 5 Afsnit, i hvilke denne Afhandling er publiceret, er der ved de tre (det andet, fjerde og femte) i Overskriften tilføiet Ordene: imprimis Insularum danicarum.

98. Prodromus Faunæ Molluscorum Grœnlandiæ (in Rink's «Grönland» &c., 1857, pp. 75—100). By Dr. O. A. L. Mørch. Revised and augmented by Dr. O. A. L. Mørch, University Museum, Copenhagen. April 1875. m. Appendix: Notes on Shells. (T. Rupert Jones, Manuel of the Natural History, Geology and Physics of Greenland and the neighbouring regions. London. 1875. S. 124—135.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. (Overskriften gjenfindes paa Forsiden [S. 123]. S. 124—135.

99. Fortegnelse over Forsteningerne i Kridtformationen paa Bornholm. (Vid. Medd. fra den naturh. Foren. i Kbhvn. 1876. S. 24—29.)

Ogsaa særsk aftr. uden Titelbl. Dobb. Pagin. S. 1—6. Resten af Heftet er Særtryk af følgende Afhandling.

100. Fortegnelse over Forsteningerne i Grønsandsdannelsen ved Lellinge. (Vid. Medd. fra d. naturh. Foren. i Kbhvn. 1876. S. 30—32.)

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelbl. Dobb. Pagin. S. 7—9. Sammen med Særtrykket af foregaaende Afhandling.

101. Révision des Mollusques terrestres des îles Nicobar. (Journ. de Conchyl. XXIV [3 Sér. T. XVI] 1876. S. 353—367.)

102. Note sur le Scutus abnormis, G. et H. Nevill. (Journ. de Conchyl. XXIV. [3 Sér. T. XVI] 1876. S. 367—368.)

103. Description d'Espèces nouvelles. (Journ. de Conchyl. XXIV [3 Sér. T. XVI] 1876. S. 368—374.)

104. A descriptive Catalogue of the Scalidæ of the West India Islands. (Journ. of the Acad. of Natural Sciences of Philadelphia, 2 Ser., Vol. VIII, Part II, 1876. S. 189—207. 1 Tavle (Pl. 29). 4to.

Ogsaa særsk. aftr. uden Titelblad. S. 189—207 og Tavlen. 4to. (Første Side pagineret p. Foden.)

105. Description d'une nouvelle espèce du genre Fastigiella, Reeve. (Journ. de Conchyl. XXV [3 Sér. T. XVII] 1877. S. 207—209.)

106. Observations sur l'Ancylus Gussoni, Costa, et le nouveau sous-genre Allerya. (Journ. de Conchyl. XXV [3 Sér. T. XVII] 1877. S. 209—211.)

107. Notice supplementaire sur les Fuseaux arctiques. (Journ. de Conchyl. XXV [3 Sér. T. XVII] 1877. S. 267—271.)

108. [The Greenland Fauna. IV.] Mollusca. (Danish Greenland its people and its products by Dr. Henry Rink. Edit. by Dr. Robert Brown. London 1877. Appendix. S. 435—442.

109. [4 af C. Thornam tegnede og kobberstukne Tavler til et paatænkt Arbeide over den islandske Crag-Formation, fremstillende 46 Arter i 88 Figurer.]

De mindre Bidrag, som Mørch har leveret til forskjellige andre Forfatteres Skrifter i Form af Konchylie-Bestemmelser*) eller Revisioner af saadanne**), kunne selvfølgelig ikke betragtes som hørende til hans literære Arbeider og optages derfor ikke her blandt disse.

---

*) t. Ex. i Rinks «Udsigt over Nordgrønlands Geognosi, især med Hensyn til Bjergmassernes mineralogiske Sammensætning.» (Kgl. Danske Vid. Selsks. Skr. 5 R. Naturvid. og mathem. Afd. 3 Bd. 1853. S. 71—99) S. 96, og Puggaards «Déscription géologique de la peninsule de Sorrento.» 1858. S. 24. Anm. 2.

**) t. Ex. i C. M. Poulsens «Catalogue of West-India Shells in the collection of Dr. C. M. Poulsen. 1878.

